

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3084/2021
03.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Иване Рађеновић, Бранка Станића и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Маја Миљевић, адвокат из ..., против туженог Јавног комуналног предузећа за превоз путника „Аутотранспорт Панчево“ у ликвидацији, кога заступају ликвидациони управник Бојан Бојанић и пуномоћник Саша Левнајић, адвокат из ..., ради исплате разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада и разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1722/21 од 01.07.2021. године, у седници одржаној 03.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1722/21 од 01.07.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П1 824/19 од 18.03.2021. године у ставу другом, трећем и четвртном изреке и пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1722/21 од 01.07.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете исплати и то: на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од јуна 2018. са децембром 2019. године износ од 27.686,45 динара и на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора за период од јуна 2018. са децембром 2019. године износ од 47.587,80 динара, да за тужиоца на име свих разлика зараде обрачуна и исплати доприносе за обавезно социјално осигурање надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Републичком заводу за здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање, као и његов захтев за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 60.554,85 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 824/19 од 18.03.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужба тужиоца у делу који се односи на ефективне сате рада преко уговорених и на рад недељом повучена. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му на име накнаде штете исплати и то: на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада укупан износ од 27.686,45 динара, а на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора износ од 47.587,80 динара, у појединачним месечним износима са припадајућом каматом ближе описаном у том делу изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да за тужиоца по исплати сваког припадајућег износа на име разлике зараде обрачуна и исплати доприносе за обавезно социјално осигурање и то доприносе за пензијско и инвалидско осигурање које ће тужени за тужиоца уплатити Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање које ће за тужиоца уплатити Републичком заводу за здравствено осигурање и доприносе за осигурање за случај незапослености које ће за тужиоца уплатити Националној служби за запошљавање. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1722/21 од 01.07.2021. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу другом, трећем и четвртм изреке, а жалба туженог одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права позивајући се на члан 404. ЗПП.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији израженим у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао, Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог и у спорном периоду је радио на радном месту „...“. У утуженом периоду од јуна 2018. закључно са децембром 2019. године тужени је тужиоцу обрачунавао и исплаћивао накнаду трошкова за исхрану у току рада и накнаду трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у нижим износима од оних који су предвиђени одредбама Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунална предузећа Града Панчева ("Службени гласник РС" број 59/2015 који је ступио на снагу 03.07.2015. године) и Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 27/15, 94/19). Висина разлике утврђена је вештачењем из обрачуна регреса за коришћење годишњег одмора који је извршен у складу са чланом 85. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунална

предузећа Града Панчева који је доставио тужени и исплаћених износа, а у складу са којим је тужилац определио тужбени захтев у утврђеној висини новчаних накнада.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су примењујући чланове 118. став 1. тачка 5. и 6, 246. став 1. и 2, 256. и 257. Закона о раду, члана 9. ст. 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, правила из одредбе 65. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и одредбе 4. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунално предузеће града Панчева оценили да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова на име топлог obroка и регреса за коришћење годишњег одмора у складу са посебним колективним уговорима, да се правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зараде и других примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, па је као основан усвојио постављен тужбени захтев у утврђеној висини новчаних накнада.

Становиште нижестепених судова није правилно.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица као корисника јавних средстава са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плате и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се у овом закону платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђен у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона, прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава, па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, па обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом се сматрају примања из радног односа као што је, између осталог, и накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, а што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату

плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате. Због тога и по схватању овог суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, ништаве су и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

На основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП туженом су досуђени трошкови парничног поступка и то на име састава одговора на тужбу од стране адвоката у износу од 6.000,00 динара, састава жалбе у износу од 12.000,00 динара и ревизије у износу од 18.000,00 динара, таксе на ревизију у износу од 9.821,94 динара и таксе на ревизијску одлуку у износу од 14.732,91 динар, све одмерено према важећој АТ и ТТ. Туженом нису досуђени трошкови на име заступања туженог на одржаним рочиштима, јер пуномоћник туженог на иста није приступао иако је био уредно позиван.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

ан/РС